

14/11/2018

Beneficis de les TIC en l'educació siríaca, un context afectat per conflictes armats

Les Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) s'han convertit avui en dia en un factor clau de la nostra societat. Però, és així en totes les regions del món? Des de l'inici del conflicte a Síria, més del 45% de la població s'ha hagut de desplaçar i en conseqüència, moltes nenes i nens han deixat de tenir accés a l'educació. En el següent estudi s'ha investigat el paper que juguen aquestes TIC per garantir una educació formal i no formal entre les nenes i nens sirians. La seva conclusió ha estat que les TIC milloren l'accés a l'educació, la comunicació i la coordinació d'accions.

Nenes i nens sirians durant una classe d'anglès en l'escola de Jussor a Beirut.

Des de l'inici del conflicte a Síria el 2011 més del 45% de la població s'ha vist forçada al desplaçament, de la qual gairebé la meitat està composta per nens i nenes. Per a una gran part de la població siriana, l'accés a l'educació s'ha vist interromput. Les estadístiques mostren que gairebé tres milions de nens i nenes sirians no han tingut accés a cap tipus d'educació durant més de quatre anys.

La investigació es va desenvolupar amb la finalitat d'identificar les oportunitats i els

usos de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) per garantir l'accés a l'educació formal i no formal als nens i nenes sirians afectats pel conflicte.

En aquesta investigació es parteix que les TIC ofereixen diferents possibilitats per solucionar les dificultats esmentades. Les TIC no només són útils per millorar l'accés a l'educació a les aules, sinó també fora d'aquestes. A més, poden ser la base per coordinar i millorar notablement el rendiment d'actors claus en la reconstrucció dels sistemes educatius afectats per una crisi.

Per concretar l'objectiu de la investigació s'ha optat pel desenvolupament de tres estudis de casos el que configura un estudi de casos múltiple. Els casos escollits per l'estudi són: 1. NAFHAM (<http://www.nafham.com>) la primera plataforma en línia del món àrab de recursos educatius oberts (REA); 2. JUSOOR (<http://www.jusoorsyria.com/>) un projecte dissenyat específicament per a refugiats sirians que ofereix educació de forma presencial i en línia al Líban; i 3. UNICEF (<http://www.unicef.org/emergencies/syria/>) que opera dins i fora de Síria, col·laborant amb el govern sirianès i amb els governs dels països d'acollida veïns. Ofereix educació i formació de forma presencial i en línia, i a més a més, consultoria i tutoria al Ministeri d'Educació Sirianès de forma directa.

La població mostra de la investigació són els tres casos d'estudi i els seus integrants: nens i nenes sirians, quadre acadèmic, pares i mares, directores de projectes, experts i expertes en educació en conflicte i en acció humanitària durant un conflicte armat, voluntaris i voluntàries i treballadors socials, entre d'altres.

Per a la recollida de dades s'han utilitzat dues tècniques d'investigació qualitativa que són l'entrevista en profunditat semi-estructurada i l'observació tant de forma presencial com en línia. El treball de camp presencial es va desenvolupar al Líban durant el curs escolar 2012-2013 i 2017-2018, s'organitza en dues parts, la primera amb les visites als diferents camps de refugiats al Líban, i la segona amb l'assistència a les classes impartides dins el cas d'estudi Jusoor. Pel que fa al treball de camp en línia, ha consistit en l'observació de grups i pàgines de Facebook de cada cas, a més del seguiment de les seves notes de premsa i comunicacions.

De l'anàlisi de les dades s'ha pogut confirmar que les TIC poden facilitar i garantir l'accés a l'educació per als nens i nenes sirians de diferents formes, tant de manera presencial com a distància. Com, per exemple, per a l'aprenentatge d'idiomes, per millorar el treball col·laboratiu en grups, per enfortir les relacions entre els nens i nenes refugiats i infants de les societats d'acollida.

També, s'ha vist que les TIC milloren i agilitzen la comunicació entre el quadre acadèmic, l'administració de la institució educativa i els pares dels nens i nenes. De la mateixa manera, i en situacions d'emergència, les TIC són l'eina més eficaç per compartir la informació sobre la seguretat dels petits.

Així mateix, les dades mostren que les TIC milloren el rendiment de les organitzacions i institucions l'objectiu de les quals és oferir una millora a la crisi de l'educació siriana en diversos aspectes com ara, concretar i confirmar reunions de

treball entre els membres de la mateixa organització amb membres d'altres organitzacions o amb individus concrets.

No obstant això, i malgrat el potencial de les TIC, hi ha una llista de barreres que impedeix que els nens i nenes puguin tenir accés a l'educació de forma contínua i segura. D'aquests obstacles podem citar: el conflicte armat a si; el treball infantil; la manca de personal format; la manca d'infraestructures educatives de qualitat; el matrimoni precoç; la salut psicològica tant dels nens i nenes com dels seus pares o dels docent mateixos; la manca de dades actualitzades, la poca planificació de projectes a llarg termini i la manca de finançament entre d'altres.

Del presentat, es pot concloure i afirmar que les TIC estan sent usades per part dels agents claus en els casos d'estudi, siguin pares o mares, docents, directors i responsables de projectes, nens i nenes, a més de voluntaris/es i treballadors/es socials, no solament amb finalitats pedagògiques o en el procés ensenyament-aprenentatge, sinó també amb finalitats comunicatives i de coordinació. Així mateix, s'estan utilitzant per a la difusió d'informació rellevant sobre l'educació i la crisi de l'educació a Síria.

També s'utilitza com a eina de recollida de dades ja que es pot fer fotos i vídeos, gravacions de veu i enviar-los de forma immediata a les seus sempre que hi hagi connexió a internet. És una forma de documentar els fets, i serveix a la recollida de dades necessàries per a la planificació de l'acció humanitària en relació a l'educació, i també per a l'avaluació del funcionament de les accions ofertes en un determinat moment.

Com a conclusió final podem dir que fa falta més investigació encara per descobrir totes les possibilitats que ofereixen les TIC per donar suport a l'educació en contextos de crisi com el siria.

Mirey Alfarah i Alejandra Bosco

Departament de Pedagogia Aplicada
Àrea de Didàctica i d'Organització Educativa
Universitat Autònoma de Barcelona

Alejandra.Bosco@uab.cat

Mirey.alfarah@e-campus.uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)